

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

23 ביוני 2008

392

כ' בסיוון התשס"ח

עמוד

הצעת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי) (תיקון), התשס"ח-2008 627

מתפרסמת ביזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי) (תיקון), התשס"ח-2008

1. בחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4 –
- (1) בפסקה (1), בסיפה, אחרי "הכנסתו הנוספת" יבוא "הממוצעת";
- (2) בפסקה (2), אחרי "4,000 שקלים חדשים בהפחתת הכנסתו הנוספת" יבוא "הממוצעת" ובהגדרה "הסכום הקובע" בסופה יבוא "הממוצעת".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 סעיף 4 לחוק, עניינו בהוראות שיחולו לגבי עובד שלו הכנסה נוספת, כהגדרתה בסעיף 1 לחוק, בשנת המס שבשלה נתבע המענק, בנוסח הסעיף הושמטה, בטעות, כמה פעמים המילה "ממוצעת" לאתר המונח "הכנסה נוספת" אף שמוכן, מהקשר הסעיף, כי הכוונה להכנסה נוספת ממוצעת. מוצע לתקן את הטעות.

כללי ביום י"ח בטבת התשס"ח (27 בדצמבר 2007) פורסם החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007 (ס"ח התשס"ח, עמ' 84) (להלן – החוק). במסגרת בחינת יישומו של החוק העיקרי ותפעולו המערכתי נתגלו בו כמה תקלות שמוצע לתקן בהצעת חוק זו.

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 84.

תיקון סעיף 5 2. בסעיף 5 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), בהגדרה "הכנסה עודפת", במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא:

"(1) הסכום המתקבל מצירוף ההכנסה החודשית הממוצעת וההכנסה הנוספת הממוצעת של העובד, להכנסות כאמור של בן זוגו;
(2) 10,000 שקלים חדשים בתוספת שני אלה;

(א) ההפרש החיובי שבין ההכנסה החודשית הממוצעת וההכנסה הנוספת הממוצעת של העובד לבין 4,000 שקלים חדשים, אך לא יותר מ-1,200 שקלים חדשים;

(ב) ההפרש החיובי שבין ההכנסה החודשית הממוצעת וההכנסה הנוספת הממוצעת של בן זוגו של העובד לבין 4,000 שקלים חדשים, אך לא יותר מ-1,200 שקלים חדשים."

תיקון סעיף 7 3. בסעיף 7 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א)(3), אחרי "סעיף 131 לפקודת" יבוא "או שבן זוגו חייב בהגשת דוח כאמור" ואחרי "העובד" יבוא "או בן זוגו, לפי העניין";

דברי הסבר

לפי הנוסח הקיים, בלא המגבלה של 1,200 ש"ח, סכום ההכנסה העודפת הוא סכום שלילי של 2000 ש"ח, קרי אין בכלל הפחתה מהמענק, וזאת לפי החישוב הזה:
 $4,200 + 7,800 - (10,000 + 200 + 3,800) = -2000$

לעומת זאת, אם נוסיף את המגבלה המוצעת של 1,200 ש"ח, סכום ההכנסה העודפת יהיה 600 ש"ח, לפי החישוב הזה:
 $4,200 + 7,800 - (10,000 + 200 + 1,200) = 600$

בשיעור מסכום זה כאמור בסעיף 5 לחוק. מוצע גם לשנות את המונחים הקבועים בפסקאות משנה (1) ו-(2) של סעיף 5(ב) לחוק, ולהחליף את ההתייחסות ל"סך הכנסת העבודה והכנסה מעסק או משלח יד" במונח "הכנסה חודשית ממוצעת" המוגדר בסעיף 1 לחוק. המונח האחרון כולל גם הכנסת עבודה ממוצעת וגם הכנסה ממוצעת מעסק וממשלה יד.

וזה נוסחה כיום של ההגדרה "הכנסה עודפת" שמוצעת להחליף את פסקאות (1) ו-(2) שבה:

"(ב) בסעיף זה, "הכנסה עודפת" – ההפרש החיובי שבין שני אלה:

(1) סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת שלו ושל בן זוגו;

(2) 10,000 שקלים חדשים בתוספת שני אלה: ההפרש החיובי שבין סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת של העובד, לבין 4,000 שקלים חדשים וההפרש החיובי שבין סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת של בן זוגו של העובד לבין 4,000 שקלים חדשים."

סעיף 3 סעיף 7 לחוק קובע את תנאי הסף ליזכאות למענק לפי החוק, שהם בעיקרם רכיבי המידע שלהם נדרשת רשות המסים כדי לקבוע את הזכאות למענק ואת סכומה. כמפורט בדברי הסבר לגבי תיקון סעיף 5 לחוק,

לפי הוראות החוק הישן המענק לשכיר או לעצמאי מושפע לא רק מרמת ההכנסה שלו אלא גם מרמת ההכנסה של בן זוגו. אם ההכנסה של משק הבית (ההכנסה המצטברת של שני בני הזוג) עולה על רמה מסוימת, סכום המענק שישולם יפחת כפונקציה של גובה "ההכנסה העודפת", כהגדרתה בסעיף 5 לחוק. שיטה זו נועדה למנוע את תשלום המענק למשקי בית מבוססים יחסית, שבהם לאחד מבני הזוג הכנסה נמוכה המזכה אותם, לכאורה, לקבל מענק, אך לבן הזוג השני הכנסה גבוהה, כך שעל פי קביעה נורמטיבית, לא מדובר במשק בית שזקוק לסיוע מהמדינה. קביעת ההפחתה של המענק בהדרגתית חשובה כדי שלא ליצור תמריצים שליליים לעבודה – קרי, כדי למנוע מצבים שבהם חריגה קטנה תביא לביטול מוחלט של הזכאות של משק הבית (כל אחד מבני הזוג) לקבל את המענק.

סעיף 5 ביקש ליצור את מנגנון ההפחתה ההדרגתית. על פי הנוסחה הקיימת, מופחת מסכום המענק שיעור מ"ההכנסה העודפת". ההכנסה העודפת מוגדרת בהפרש שבין סך ההכנסה של משק הבית, לבין סכום קבוע של 10,000 ש"ח בתוספת החריגות האינדיבידואליות של כל אחד מבני הזוג, המוגדרות כסכום ההכנסה הממוצעת לחודש העולה על 4,000 ש"ח. ואולם עקב טעות בנוסחה, מכהינה מתמטית, לעולם לא נוצרת "הכנסה עודפת". מכאן, שלמעשה, מנגנון ההפחתה ההדרגתית לא מתקיים. התיקון המוצע נועד לתקן טעות זו באמצעות הוספת התקרה של 1,200 ש"ח לסך החריגה האינדיבידואלית של כל אחד מבני הזוג. המגבלה של 1,200 ש"ח מביאה לכך שבמצב שבו הכנסתו של בן הזוג השני עוברת את הגבול העליון של הזכאות למס הכנסה שלילי, עדיין תיווצר הפחתה מדורגת אצל בן הזוג הראשון (שהכנסתו נמצאת בתחום הזכאות למס הכנסה שלילי).

לרוגמה: במשק בית עם 2 ילדים, הכנסתו הממוצעת של בן הזוג הראשון 4,200 ש"ח, והכנסתו הממוצעת של בן הזוג השני 7,800 ש"ח – סה"כ 12,000 ש"ח בממוצע לחודש.

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "שלא הגיש דוח עצמאי מקוון" יבוא "שהוא או בן זוגו, לפי העניין, לא הגיש דוח עצמאי מקוון" ואחרי "את גובה הכנסתו" יבוא "והכנסת בן זוגו".

4. בסעיף 8 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "הסכומים המעורכנים כאמור יעוגלו לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים".
5. בסעיף 9(א) לחוק העיקרי, במקום "עד יום 1 באוגוסט" יבוא "עד יום 15 ביולי" ובמקום "העובד, המנכ"ח" יבוא "העובד, בן זוגו של העובד – אם הוא חייב בהגשת דוח כאמור בסעיף 7(א)(3), המנכ"ח".
6. בסעיף 12 לחוק העיקרי, ברישור, במקום "המענק לפי פרק זה ישולם לעובד" יבוא "נקבעו זכאותו של העובד למענק וסכום המענק, לפי סעיף 9, ישולם המענק לעובד".
7. בסעיף 26 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "שהוא תושב אזור שילוב" יבוא "שכתובת מגוריו, לפי מרשם האוכלוסין כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965² (להלן – חוק מרשם האוכלוסין), באזור שנקבע לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004³ (להלן – חוק המדיניות הכלכלית), לעניין שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, ובלבד שקביעת האזור כאמור חלה לגבי כל שנות המס 2007 ו-2008; חלה קביעת האזור לגבי חלק משנות המס 2007 ו-2008, ישולם המענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס האמורות, שלגביהם חלה הקביעה כאמור";

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן, לאור התיקון המוצע לסעיף 7 לחוק (ראו דברי הסבר לסעיף 3 להצעת החוק), מוצע להוסיף בסעיף 9 לחוק הוראה ולפיה קביעת הזכאות לעובד תיעשה גם בהסתמך על המידע שנמסר על ידי בן זוגו, ובלבד שאותו בן זוג חייב בהגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה.

סעיף 6 סעיף 12 לחוק קובע את אופן תשלום המענק ואת מועדי תשלומו. מכיוון שהמועד לתשלום מנוסח כך שהוא תלוי רק במועד הגשת התביעה, מוצע להבהיר כי התשלום כאמור יבוצע רק לאחר קביעת הזכאות למענק וקביעת סכום המענק, לפי הוראות סעיף 9 לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 5 להצעת החוק.

סעיף 7 לפסקה (ו)

סעיף 26(ג) לחוק קובע כי מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס 2007 ו-2008 ישולם רק לעובד שהוא תושב אזור שילוב, כהגדרתו באותו סעיף. כדי למנוע ספק פרשני באשר לזכאותם של עובדים המתגוררים באזור שנקבע כאזור שילוב, רק לגבי חלק משנות המס 2007 ו-2008, זאת לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004, מוצע להבהיר כי מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס האמורות ישולם רק לגבי אותם חודשים שבהם נקבע האזור כאזור שילוב.

חישוב המענק על פי החוק לשכיר או לעצמאי מושפע לא רק מרמת ההכנסה שלו אלא גם מרמת ההכנסה של בן זוגו, לאור האמור מוצע, כי במסגרת רכיבי המידע שהימצאותם בידי רשות המסים מהווה תנאי לקביעת הזכאות של המבקש, תיכלל גם הגשת הדוח השנתי על ידי בן זוגו של העובד, אם, כמובן, הוא חייב בהגשתו.

סעיף 4 סעיף 8 לחוק קובע כי הסכומים הנקובים בסעיפים 2 עד 6 לחוק יעורכנו לפי שיעור עליית המדרד הידוע ב-1 ביוני של כל שנה לעונת המדרד שהיה ידוע ב-1 ביוני 2007. מוצע להוסיף הוראה לעניין עיגול הסכומים המעורכנים.

סעיף 5 סעיף 9(א) לחוק קובע כי על המנהל, כהגדרתו בחוק, לקבוע את זכאותו של העובד למענק עד תום 90 ימים ממועד הגשת התביעה או עד יום 1 באוגוסט של שנת המס העוקבת, לפי המאוחר לעומת זאת, סעיף 12(א) לחוק קובע כי אם הוגשה התביעה עד יום 31 במרס של שנת המס העוקבת, התשלום הראשון ישולם ב-15 ביולי של אותה שנה. לאור הסתירה האמורה מוצע לקצר את משך הזמן העומד לרשות המנהל לקבוע את זכאותו של העובד כך שעל המנהל יהיה לקבוע את זכאותו של העובד למענק עד תום 90 ימים ממועד הגשת התביעה או עד יום 15 ביולי של שנת המס העוקבת, לפי המאוחר.

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

³ ס"ח התשס"ד, עמ' 70.

(2) בסעיף קטן (ד) –

(א) בפסקה (1), אחרי "בסעיף 7(א)" יבוא "בפסקה (1), במקום "30 בספטמבר" יבוא "31 בדצמבר";

(ב) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) בסעיף 12, פסקה (1) – תימחק, בפסקה (2), במקום "עד יום 30 ביוני" יבוא "עד יום 15 באוגוסט" ואחרי פסקה (3) יבוא:

"(א3) הוגשה התביעה עד יום 31 בדצמבר בשנת המס העוקבת, ישולם המענק בתשלום אחד, ב־15 באפריל בשנת המס שלאחר שנת המס העוקבת."

בסעיף 27(ב) לחוק העיקרי, במקום "שהוא תושב אזור שילוב" יבוא "שכתובת מגוריו, לפי מרשם האוכלוסין כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, באזור שנקבע לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית, לעניין שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, ובלבד שקביעת האזור כאמור הלה לגבי כל שנת המס 2008; חלה קביעת האזור לגבי חלק משנת המס 2008, יחולו הוראות פרק ג' בעד חלק ההכנסה החודשית הממוצעת, בהתאם לחלק שנת המס 2008 שלגביו חלה הקביעה כאמור."

8. תיקון סעיף 27

בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה–2005, בסעיף 76, בסעיף קטן (ד), בסעיף 121(ב)(1) לפקודה המובא בו, ברישה, במקום "בסעיף קטן (א)(1)" יבוא "בסעיף קטן (א)(1) ו־(2)".

9. תיקון חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147)

דברי הסבר

חוקיקה, התשס"ד–2004, מוצע להבהיר, בדומה למוצע לגבי סעיף 26(ג) לחוק, כי מענק לעצמאי בעד הכנסה חודשית ממוצעת בשנת המס 2008 ישולם רק לגבי חלק השנה האמורה שבהם נקבע האזור כאזור שילוב (ראו גם דברי הסבר לסעיף 17) להצעת החוק.

סעיף 9 סעיף 76 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה–2005 (ס"ח התשס"ה, עמ' 766) (להלן – תיקון 147 לפקודה), קבע את שיעורי המס שיחולו על הכנסתו החייבת של יחיד בשנות המס 2006 עד 2009. במסגרת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 160 והוראת שעה), התשס"ח–2007 (ס"ח התשס"ח, עמ' 79) (להלן – תיקון 160 לפקודה), הופחתו שיעורי המס שנקבעו במסגרת תיקון 147 לפקודה, לגבי השנים 2008 ואילך. תיקון זה פוצל מהצעת החוק הכוללת שכללה תיקונים שונים הן בעניין מס הכנסה שלילי, הן בעניין שיעורי מס והן בעניין פנסיה (הצעות חוק הממשלה, התשס"ז, עמ' 324). בתיקון 160 לפקודה, במסגרת ההפחתה שבוצעה לגבי שיעורי המס שיחולו על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס 2009, הוספה לסעיף 121(ב)(1) לפקודה מדרגה נוספת מ־133,681 ש"ח עד 192,000 ש"ח. בשל הוספה זו יש צורך להבהיר כי הוראת הסעיף האמור גוברת על הוראת סעיף 121(א)(2), בטעות לא נכללה הוראה זו בתיקון 160 לפקודה, ומוצע להוסיפה כעת.

לפסקה (2)

סעיף 26(ד) לחוק קובע את מועדי הגשת התביעה והתשלום בשלה, לגבי מענק המשולם בעד חודשי עבודה בפועל בשנת המס 2007. מוצע להקל ולהרחיב את שנקבע במסגרת הסעיף הקטן האמור, כך שמועד הגשת התביעה יוארך עד יום 31 בדצמבר (במקום 30 בספטמבר), לאפשר קבלת מענק בשלושה תשלומים (החל ב־15 באוקטובר של שנת המס 2008) למי שגישה תביעתו עד יום 15 באוגוסט 2008; ולאור הארכת המועד להגשת תביעות בשל שנת המס 2007, לקבוע כי תשלום המענק בשל תביעה שהוגשה עד המועד האמור ייעשה בתשלום אחד עד יום 15 באפריל של שנת המס העוקבת.

זוה נוסחה של פסקה (2) בסעיף 26(ד) לחוק שמוצע להחליפה:

"(2) בסעיף 12(א), פסקאות (1) ו־(2) – יימחקו;"

סעיף 8 סעיף 27(ב) לחוק קובע כי מענק בעד הכנסה חודשית ממוצעת שהופקה בידי עצמאי בשנת המס 2008 ישולם רק לעצמאי שהוא תושב אזור שילוב, בהגדרתו בסעיף 26(ג) לחוק, כדי למנוע ספק פרשני באשר לזכאותם של עצמאים שמתגוררים באזור שנקבע כאזור שילוב, רק לגבי חלק משנת המס 2008, זאת לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני

⁴ ס"ח התשס"ה, עמ' 766; התשס"ח, עמ' 79.